Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100699

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-09-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опанащук Юрій Юрійович

2. Yurii Y. Opanashchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Доктор-філософії (PhD)

Дата захисту: 31-08-2023

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 1795

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.27.41

Тема дисертації:

1. Правові наслідки недодержання вимог закону про нотаріальне посвідчення правочину

2. The legal consequences of non-compliance with the requirements of the law on notarization of contracts

Реферат/анотація:

1. У дисертації обґрунтовано, що як інтегрувальна форма упорядкування правовідносин між контрагентами, правочин є цивільно-правовим інструментом опосередкування взятих на себе сторонами зобов'язань за договором заради досягнення тієї мети, що детермінувала вступ цих суб'єктів у конкретні цивільно-правові відносини. Також аргументовано, що задля уникнення колапсу судової системи після завершення війни розгляд справ щодо конвалідації недійсних правочинів має бути віднесено до категорії справ окремого провадження і, за умови звернення всіх сторін договору до суду протягом шести місяців після скасування воєнного стану, їх може бути розглянуто в спрощеному (письмовому) порядку. У роботі обґрунтовано, що після і саме в результаті нотаріального посвідчення правочинів забезпечується новий рівень їх чинності – достовірність, що є водночас детермінантом правомірності задіяного механізму правового регулювання, безумовним підтвердженням дійсності юридичних фактів та запорукою стабільності цивільного обігу

загалом. Окрім цього, установлено, що достовірність правочину, яка досягається після та в результаті нотаріального посвідчення, характеризується трьома верифікаційними критеріями: 1) особистісним, що полягає в належній фіксації нотаріусом дійсних намірів сторін правочину та роз'ясненні їм прав та юридичних наслідків таких дій; 2) державницьким, сутність якого виражається в офіційному нотаріальному контролі за відповідністю посвідчуваних угод до вимог чинного законодавства; 3) авторизаційним, який саме через виконувані нотаріатом посвідчувальні функції містить ідентифікаційний складник щодо учасників конкретного правочину. Водночас сформульовано авторську класифікацію правових наслідків недотримання сторонами правочину вимог щодо його нотаріального посвідчення, а саме: 1) загальні правові наслідки, 2) додаткові правові наслідки, що, у свою чергу, поділяються на підвиди: а) обмежувальні правові наслідки (це, зокрема, такі процесуально-правові наслідки, як неможливість посилатися на покази свідків у судовому провадженні), б) обтяжувальні правові наслідки (за яких на сторони покладаються додаткові, наприклад фіскальні, санкції). Водночас було вдосконалено розуміння того, що оскільки визнання недійсним окремої частини правочину не призводить до недійсності всього правочину, то й конвалідація частини недійсного правочину не призводить до дійсності всього правочину. Було напрацьовано авторську періодизацію становлення та розвитку інституту нотаріального посвідчення правочинів, у межах якої виокремлено: а) початковий період (з 12 ст. до 16 ст.); б) фундаційний період (із 16 ст. до 1917 р.); в) рестрикційний період (з 1917 р. до 1963 р.); г) облігаторний період (з 1963 р. – дотепер). Сформульовано висновок про особливий підхід законодавця до визначення цивільно-правових наслідків щодо виявлених недоліків змісту чи форми заповітів як односторонніх правочинів, а саме: 1) конвалідація непосвідчених нотаріально заповітів неможлива (особливо з огляду на ч. 2 ст. 220 ЦК України), оскільки це суперечить самій природі й сутності заповітів як односторонніх правочинів, проте за аналогією у виняткових випадках може бути здійснена згідно з ч. 2 ст. 219 ЦК України; 2) загальні цивільно-правові наслідки недотримання нотаріальної форми правочинів до заповітів застосовуються з окремими винятками і не завжди обумовлюються недійсністю останніх; 3) окремі цивільно-правові наслідки невідповідності заповіту за формою чи змістом вимогам законодавства не притаманні іншим видам правочинів, нотаріальне посвідчення яких не відбулося всупереч вимогам законодавства; Дістало подальшого розвитку визначення поняття «шлюбний договір» як цивільно-правового інструмента сімейно-правового регулювання майнових відносин між подружжям (у тому числі колишнім), що є особливим різновидом цивільно-правових угод безоплатного типу, призначеним для установлення режиму спільної сумісної, спільної часткової та/чи приватної власності щодо як належного подружжю майна до укладення шлюбу, так і набутого ними згодом за час спільного проживання однією сім'єю. Конкретизовано умовиводи щодо недоцільності запровадження в юридичному глосарії фразеологічного звороту «місце розташування» щодо визначення місця знаходження особи чи її майна (його частини) в контексті нотаріального посвідчення правочину.

2. The dissertation substantiates that the circumstances arising from the content of notarized transactions by virtue of their separate authenticity should be included among the facts that do not require proof in court proceedings. It is also argued that in order to avoid the collapse of the judiciary after the war, the validation of invalid transactions should be considered a separate case and - subject to all parties to the court within six months after the lifting of martial law - can be considered in a simplified (in writing). The paper substantiates that after and as a result of notarization of transactions a new level of their validity is provided - authenticity, which is also a determinant of the legitimacy of the mechanism of legal regulation, unconditional confirmation of legal facts and a guarantee of stability of civil circulation in general. In addition, it was found that the authenticity of the transaction, which is achieved after and as a result of notarization, is characterized by three verification criteria: 1) individualistic, which consists in the proper recording by the notary of the real intentions of the parties to the transaction and explaining to them the rights and legal consequences of such actions; 2) paternalistic, the essence of which is expressed in the official notarial control over the compliance of certified agreements with the requirements of applicable law; 3) authorizational, which by virtue of the notarial functions performed by the notary, includes an identification component for the participants in a particular transaction. Along with this, the understanding was improved that since the invalidation of a separate part of the transaction does not invalidate

the entire transaction, the convalidation of part of the invalid transaction does not lead to the validity of the entire transaction. The author's periodization of the formation and development of the institute of notarization of deeds was developed, within which the following were identified: a) inseptic period (from the times of Kievan Rus to the 16th century); b) the foundation period (from the 16th century to 1917); c) the restriction period (from 1917 to 1963); d) the obligatory period (1963 - present). The conclusion about the special approach of the legislator to definition of civil-law consequences concerning the revealed shortcomings of the maintenance or the form of wills as unilateral transactions is formulated, namely: 1) convalidation of uncertified notarized wills is impossible (especially by virtue of Part 2 of Article 220 of the Civil Code of Ukraine), as it contradicts the very nature and essence of wills as unilateral transactions, but by analogy in exceptional cases may be carried out under Part 2 of Art. 219 of the Civil Code of Ukraine; 2) general civil consequences of non-compliance with the notarial form of transactions to wills are applied with some exceptions and are not always due to the invalidity of contracts; 3) certain civil law consequences of non-compliance of the will in form or content with the requirements of the law are not inherent in other types of transactions, notarization of which did not occur contrary to the requirements of the law. The definition of "marriage contract" as a civil law instrument of family law regulation of property relations between spouses (including ex-spouses), which is a special kind of civil law agreements of free type, designed to establish a joint partial ownership and / or joint shared ownership, and / or private property in respect of both the property belonging to the spouses before the marriage and the property acquired by them later during the joint residence with one family. The conclusions about the inexpediency of introducing the phraseological term "location" in the legal glossary to determine the location of a person or his property (its part) in the context of notarization of the transaction are specified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Опанащук Ю. Ю. Парадигмальні підходи до сутності нотаріального посвідчення правочинів. Підприємництво господарство і право. № 10. 2020. С. 27-31.
- Опанащук Ю. Ю. Сучасні детермінанти нотаріальної діяльності: цивілістичний аспект. Юридична Україна. № 8. 2020. С. 51-59.
- Yuriy Opanashchuk. Consequences of non-compliance with the requirements for notarization of transactions concluded by one of the spouses. Entrepreneurship, Economy and Law №7. 2021. p. 5-10.
- Yurii Yu. Opanashuk, Maksym O. Hetmantsev, Viktoriia O. Khomenko, Oksana M. Krukevych. Features of Conclusion of Electronic Transactions Requiring a Notarial Certificate. International Journal of Criminology and Sociology, 2021, 10, 423-429 URL: https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85101022901&origin=resultslist&sort=plf-f

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0121U100029

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гетманцев Максим Олександрович

2. Maksym O. Hetmantsev

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кіріяк Оксана Василівна

2. Oksana V. Kiriiak

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:
https://scholar.google.com.ua/citations?user=pftydJ8AAAAJ&hl=uk;http://www.researcherid.com/rid/D-6226-2016;https://orcid.org/0000-0001-8850-805X

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кухарєв Олександр Євгенович

2. Oleksandr Y. Kukhariev

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заіка Юрій Олександрович

2. Yurii O. Zaika

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Короленко Віталій Михайлович

2. Vitalii M. Korolenko

Кваліфікація: к. ю. н., с.н.с., 12.00.03, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1535-3987

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, буд. 23-а, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Галянтич Микола Костянтинович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Галянтич Микола Костянтинович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Короленко Віталій Михайлович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна